

Nr 60

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ökat stöd åt handikappade, i vad motionerna hänvisats till lagutskott.

I de likalydande motionerna nr 283 i första kammaren av herr *Lundström m. fl.* och nr 355 i andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* behandlas frågor om ökat stöd åt handikappade. Bl. a. yrkas i motionerna, att riksdagen måtte "i skrivelse till Kungl. Maj:t begära översyn av sjukresebestämmelserna i syfte att införa ersättning för resor utom riket i samband med hänvisning från läkare till utländskt sjukhus". Motionerna har, såvitt avser detta yrkande, hänvisats till behandling av lagutskott och i övrigt till statsutskottet. I vad motionerna hänvisats till lagutskott har de behandlats av andra lagutskottet. Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för ifrågavarande yrkande får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 355.

Över motionen, såvitt nu är i fråga, har utskottet i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttranden från medicinalstyrelsen och riksförsäkringsverket. Yttranden har därjämte på utskottets begäran avgivits av Svenska stadsförbundet och Svenska landstingsförbundet. Redogörelse för remissyttrandena lämnas i det följande.

Gällande rätt

Jämlikt 2 kap. 5 § lagen om allmän försäkring kan ersättning för utgifter i anledning av resor till och från läkare, tandläkare eller sjukvårdsinrättning utgå under förutsättning att försäkrad åtnjutit läkarvård, tandläkarvård eller sjukhusvård, som är ersättningsbar enligt 2 §, 3 § första stycket eller 4 § samma kapitel. Ersättningsbar enligt något av sistnämnda tre lagrum är endast vård, som meddelats inom riket.

Enligt den s. k. gränssjukvårdskungörelsen — vilken avser läkarvård i Finland och Norge, varav i allmän försäkringskassa försäkrad person blivit i behov under vistelse inom svensk landskommun vid riksgränsen mot sagda länder — utgår ersättning för utgifter för såväl vården som för i samband därmed företagna resor, dock ej med högre belopp än som skulle ha utgått vid besök hos den provinsialläkare inom vilkens distrikt den försäkrade vistas.

För sjukvård utom riket i andra fall gäller, där ej annat följer av överenskommelse med främmande makt, kungörelsen den 25 maj 1962 (nr 388) angående *Bihang till riksdagens protokoll 1964. 9 saml. 2 avd. Nr 60*

ersättning för sjukvård utom riket enligt lagen om allmän försäkring. Enligt denna kungörelse ersätts utgifter för sådan vård endast vid sjukdom, för vilken behov av vård uppkommit under vistelse utom riket, medan resor i samband därmed inte ersätts alls.

1961 års sjukförsäkringsutredning har tillkallats för att verkställa översyn av sjukförsäkringslagstiftningen. I direktiven för utredningen nämnes ej den i förevarande motioner aktualiserade frågan.

Remissyttrandena

Medicinalstyrelsen föreslår att motionerna, såvitt nu är i fråga, överlämnas till 1961 års sjukförsäkringsutredning för beaktande, samt anför:

Styrelsen har intet att erinra mot motionärernas förslag att ersättning ur allmänna försäkringen skulle utgå för resor utom riket i samband med hänvisning från läkare till utländskt sjukhus i fall då likvärdig vård ej kan beredas inom landet. Styrelsen förutsätter därvid att specialist vid sjukhus inom landet först klarlagt att adekvat vård icke kan beredas härstädes. Då endast ett ringa antal dylika väl dokumenterade fall torde förekomma, torde kostnaderna för den föreslagna reformen bli rimliga.

Liknande synpunkter framföres av riksförsäkringsverket som även förordar, att frågan överlämnas till sjukförsäkringsutredningen. Stadsförbundet uttalar i sitt remissvar endast, att ur kommunal synpunkt icke finns något att erinra mot en sådan översyn som avses med motionerna. Även landstingsförbundet tillstyrker motionerna. Riksförsäkringsverket och landstingsförbundet menar att man även bör pröva frågan om ersättning från försäkringskassa för den i nu aktuella fall utomlands meddelade vården. Landstingsförbundet upplyser därjämte, att en av landstingsförbundet och stadsförbundets sjukvårdsdelegation tillsatt kommitté utrett frågan om sjukvårdshuvudmännens insatser och bidrag till sjukvård utomlands. I kommittébetänkandet avhandlas i huvudsak endast grupperor i rekreations- och rehabiliteringssyfte, varom i förevarande ärende ej är fråga.

Utskottet

Enligt lagen om allmän försäkring erhåller försäkrad ersättning för sjukvårdsutgifter endast då vården meddelas inom riket eller vårdbehovet uppkommer under vistelse utomlands. Reskostnader i samband med sjukvård ersättes endast i de fall vården åtnjutes inom riket.

I förevarande motioner påpekas, såvitt nu är i fråga, att man för vissa sjukdomar kan få bättre vård utomlands än i Sverige. I sådana fall då patienten bör hänvisas till utländskt sjukhus är det, menar motionärerna, otillfredsställande att patienten inte kan få ersättning för sina reskostnader. Motionärerna hemställer om översyn av sjukresebestämmelserna i detta hänseende.

Motionärernas förslag tillstyrkes genomgående av remissinstanserna.

Även utskottet anser att ersättning för reskostnader bör kunna lämnas i de fall en försäkrad för att få adekvat vård måste remitteras till utländskt sjukhus eller specialist. I dylika fall bör emellertid — vilket också påpekats av några remissorgan — även den utomlands meddelade vården ersättas inom sjukförsäkringen. Till förhindrande av missbruk synes relativt snäva gränser böra uppdragas för rätten att föreskriva sådan vård. Utskottet finner det lämpligt, att frågan om ersättning för utomlands meddelad specialistvård och för reskostnader i samband därmed utredes inom 1961 års sjukförsäkringsutredning innan förslag i ämnet framlägges.

Utskottets uttalande synes böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom. På grund härav får utskottet hemställa,

att riksdagen med bifall till förevarande motioner, I: 283 och II: 355, såvitt gäller ersättning för sjukresor utom riket, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t såsom sin mening giva Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 3 november 1964

På andra lagutskottets vägnar:

JOHN R. ANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herr Axel Svensson, fru Carlqvist, herrar Lars Larsson, Edström*, fru Nilsson, herr Hübinette, fru Olsson* och herr Kilsmo;

från andra kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Rimmerfors, fru Ekendahl, herrar Bengtsson i Varberg, Fredriksson, fru Svensson, herrar Gustavsson i Alvesta och Ringaby.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

